

UJVIDÉKI HIRLAP

AZ UJVIDÉKI NEMZETI MUNKAPÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Megjelenik minden csütörtökön és vasárnap

Előfizetési ára:

egész évre - - - - - 10 K
fél évre - - - - - 5 "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felelősszerkesztő: Kardos Miksa.

Szerkesztőség és kiadóhivatal Thököly I.-u.
5. I. c. hová a lap szellemi és anyagi ügyeire
való mindennemű megkeresés intézendő.

Telefon 137.

II. évfolyam.

Ujvidék, vasárnap 1911. március 5.

19. szám.

A nemzeti szellem hanyatlása.

A faj az anyag, a nemzet a szellem. Egy faj akkor jut el a nemzeti lét fokára, amikor a maga sajátosságait, kulturáját, világfelfogását, gondolkodásmódját, intézményeit, nyelvét, érzéseit, művészetét állandósítani, ismertté tenni és uralomra juttatni törekszik. A faj mint nemzet nem más fajoknak szolgátságban tartását és kizsákmányolását, hanem kulturális, intézményi, nyelvi s esetleg faji beolvasztását is kitűzi céljául, azaz abban a tekintetben, hogy közéletében kinek juttasson szerepet, nem a származást, hanem azt nézi, vajjon az általános képviselt nemzeti eszméhez milyen hévvel ragaszkodik valaki. Aki ellensége a nemzeti eszmének, azt visszaszorítja, aki ellenben érzésben, lélekben, gondolkodásban magáévá teszi, azt megbecsüli, kitünteti, felmagasztalja akkor is, ha idegen faj leszármazottja. Ebben különbözik a nemzeti érzés a pusztai fajszereztettől, mely csupán a saját fajbelijét tudja szeretni. Amíg tehát a pusztai fajszereztet exkluzív érzés, a nemzeti érzés egyetemes, nem az emberiség egy szűk csoportjára szorul, hanem a nemzet körén túl, az egész emberiséggel szemben törekszik érvényesülni és annál intenzívebb, minél inkább iparkodik és képes más nemzetekre is éreztetni a maga hatását, s más nemzetekkel szemben is éreztetni nemzeti sajátosságait.

A nemzeti érzéssel szoros összefüggésben van az intézményeknek és a nyelvnek a szeretete, éppen úgy, mint a nemzeti szokásoknak, hagyományoknak, a történeti múltnak a szeretete, az emlékekhez és mindazokhoz való ragaszkodás, ami a nemzeti különletet másokkal szemben kidomborítja.

Ahol a nemzeti sajátosságok gyorsan átalakulnak, ott maga a nemzet is átalakul a maga lényegében. Ahol pedig a nemzeti sajátosságokhoz való ragaszkodás hanyatlásnak indul, ott maga a nemzeti érzés indult hanyatlásnak, s a külső tünet már csak egy belső lelki bajnak diagnózisát jelzi.

Sajnos, ami nemzeti életünk is ily belső baj diagnózisára enged következtetni. A nemzeti életnek majdnem minden ágában az elnemzetietlenedés iránya tűnik szemünkbe. Irodalom, zene, tánc, szokás, életfelfogás, mind idegen-szerű külsőt kezd magára öltetni, s ugyanakkor, amikor a magyar nyelv ismerete egyre szélesebb körökre terjed, a magyar élet mindinkább szűkebb és szűkebb körre szorul, s szinte kérdezzük, hogy van-e még valahol?!

Ha színházba megyünk, bámulva látjuk, hogy a mi közönségünket tartalmatlan látványosságok, zagyva, karakter nélkül való zene, izléstelen helyzetkomikumok mennyire le tudják kötni. Shakespeare darabokat éppen úgy ritkán látunk, mint azokat az eredeti magyar darabokat, amelyeket nem annyira drámai kiválóságuk, mint inkább nemzeti tartalmuk és hazafias tárgyuk miatt egykor nagyon kedvelt a magyar közönség. Ehelyett a házasságtörés irodalma lett urrá a színpadon, s már szinte meglepés számra megy, ha valamelyik hatásosnak talált és kedvelt darabnak bonyodalma nem házasságtörésen fordul meg. Mintha bizony az emberi életnek nem is volna más érdekes oldala, mint az érzéki szerelem. És hogy ezek a darabok tetszenek, az éppen úgy a szépről való régi magyar felfogásnak teljes átalakulását jelzi, mint az a másik jelenség, hogy a még husz-harminc év előtt nagyon is kedvelt népszínművek, ahelyett, hogy akár magyarabb, akár népiesebb, akár nemesebb irányu fejlődést mutatnának, teljesen letűntek a magyar színpadról, s helyüket azok az operettek foglalták el, melyekben nő játssza a férfiszerepet, ami mindenestre a közönség izlése perverz irányu elfajulásának a jele.

De az elnemzetietlenedést nemcsak a színpadon, az újabb színműirodalom táblás darabjainak sikerében s közönségünk életfelfogásának és izlésének elmagyartalanodásában látni, hanem abban az új irodalmi irányban is, mely a holnaposok neve alatt fejlődik és hódít magának közönséget.

A zenében a kuruc dalok fölelevenítésével egy évtized előtt föllendült nemzetibb irány felúton megállott, s a

magyar zenének a fejlődése tgrén nem tudunk újabban semmi jelentősebbet fölmutatni. De már a magyar fiatalág nem csárdás mellett mulat, hanem bosztont jár elannyira, hogy még a magyar zene ritmusára is bosztont lejtenek ifjaink s a magyar tánc a legújabb tíz év alatt a bálókól már annyira kiszorult, hogy férfiak és leányok egyre nagyobb számmal akadnak, kik csárdást már egyáltalában nem táncolnak, nem is tudnak s nem is akarnak.

Ha a magyar módra mulatozásból elmaradna a berugás, a duhajkodás, nemzeti szempontból ennek csak örvendünk lehetne, mert ez — mint Széchenyi mondaná — a nemzeti formák csinosodását jelentené. De amikor úgy szólván ez az egyetlen, a mi még makacsul tartja magát, a nemzeti tánc pedig nemcsak a főváros uri mulatságaiból szorul ki, hanem a falvakban is azt látjuk, hogy az Amerikát járt színmagyar paraszt nép idegen táncot kezd meghonosítani s még táncmestert is fogadnak, aki őket ezekre az új táncokra megtanítsa: összeszorul a hazafi szíve, látva azt hogy a magyar érzésnek mulatozásban való külső megnyilatkozása már a nép életéből is kivész s helyét idegen szokás, idegen zene, idegen tánc foglalja el. Mert a míg az értelmiség körében a nemzeti sajátosságok más téren is megnyilatkozhatnak, a nép körében éppen ezek a külsőségek azok, amelyek a nemzeti sajátosságokat és a nemzeti érzést legjobban konzerválják. S ha a fejlődésnek ez az iránya meg nem változik, husz év múlva magyar népviseletet is már csak jelmezestéken, színpadi tablókban vagy csak néprajzi kiállításokon fogunk látni, de a magyar faluban hiába fogjuk keresni.

De hagyjuk el a falut s térjünk a nép köréből az értelmiség közé. Az a kép, amely itt tárul a szemünk elé, nem kevésbé elszomorító. A magyaros gondolkodás, az a sajátos büszkeség, mely a magyar embert évszázadokon át jellemezte, kihalóban van. A cím- és rangkorság folyton terjed. Az érintkezésben való természetes egyszerűség és közvetlenség helyét a mások lenézése, egyrésztől a pajtáskodás, más-

Megjelent az írógéptechnika királya a látható írásu

— Olcsóbb bármely írógépnel. —

ROYAL STANDARD IRÓGÉP

Könnyű kezelhetősége, tartós szerkezete, nagy átütő képessége páratlan. Oldalszorítók nélkül vezet a legkisebb és vastagabb papírost is.

Ujvidéki képviselő: Mártonfi István (Raabstern Mór ur Erzsébet szálló). — Városunkban is számos helyen bevezetve.

Ára 550 Korona.

Telefon: 36-96

KOVÁCS A. és Tsa. Budapest V., Nádor-u. 26.

résről az elzárkózás foglalta el. A külföldieskedés, a divat szertelen változásai, a fényűzésnek mód nélkül való terjedése nemcsak a nemzeti erkölcsöket támadják meg, hanem a nemzet gazdasági megerősödését is komolyan veszélyeztetik, mert a mi szegény középosztályunkat oly költségekbe ragadják, amelyeket meg nem bírhat a mai drágaság mellett. A mikor egy-egy női kalap ára hatvan és száz korona közt ingadozik és kétszáz koronán alól sem egy férfi, sem női öltözetet kiállítani nem lehet, s utóbbiból minden szezonra s mindenféle alkalomra más-más toillettere van szükség; amikor a társas érintkezés költségei egyéb tekintetben is nagyon felszöknek a nagy fényűzés miatt, melyet nálunk nem is a mágnások, hanem a hirtelen meggazdagodott üzletek honosítottak meg: akkor egy átlag hatezer korona évi jövedelemmel rendelkező hivatalnok-családnak vagy tönkre kell menni, vagy erkölcsileg el kell zúlni, vagy kénytelen úgy elvonulni a világtól, hogy semmi szellemi szükségletét sem képes kielégíteni.

Tovább is folytathatók még az elnemzetietlenedés kóros tüneteinek leírását. Ráműtathatnánk a sajtóra, a parlamentre és a megyére és az itt észlelhető új jelenségekre. De legyen ebből elég ennyi. Ez is elégséges arra, hogy itt nagy nemzeti reakcióra van szükség, amely ha késik, magát a nemzeti érzést, a legnagyobb nemzetföntartó erőt fogja a nemzetietlen irány megerősödése megtámadni.

És ez a nemzeti reakció el fog következni, mert el kell következnie. Az elnemzetietlenedés okai könnyen föltalálhatók. Sok idegen elem keveredett a nemzet testében. Az amerikai kivándorlás is igen hozzájárult a gaz-

dasági és társadalmi viszonyok gyors átalakulásának és a politikai küzdelmek sikertelenségének is nagy szerepe van benne. Ezek az okok azonban nem hatnak állandóan. Lassankint elvesztik intenzitásukat s a túllkapások minél nagyobbak, annál hamarabb és annál erősebben keltik föl majd a nemzeti reakciót. Siettessük hát mi is ennek az elkövetkezését. Azért iparkodjunk rámutatni, hogy azok is meglássák, kik eddig még észre nem vették. A kedvező jeleket ugyan még alig látni. De vajjon nem az új hajnal hasadását megelőzőleg legnagyobb a sötétség?!

Egy év a jótékonyterén.

— Az „I. Ujvidéki Nőegylet“ közgyűlésén — előterjesztette **dr. Piukovich Sándor** titkár.

Negyvennégy év! Ha tekintetbe vesszük, hogy ezt az időt nemeskeblű hölgyek a jótékonyterén töltötték el lelkes, önfeláldozó fáradozással, úgy csak a csodálattal vegyes hálaérzet illeti meg ennek az egyesületnek odaadó munkásait, akik kitérték jótékony kezeiket ott, ahol a legnagyobb szükség mutatkozik. Negyvennégy évvel ezelőtt termékeny talajban ültettek el egy kis fát, amely az idő folyamán terebélyes, nagy fává nőtte ki magát, amelynek levelei állandóan zöldel- lenek. Valóságos paradicsomban érzi magát a vándor, aki tekintetét veti arra a hatalmas fára, amelyet gyöngéd női kezek tudtak ápolni és amely sokkal gyorsabban tudott talán felvirulni, mint esetleg azok a fák, amelyek ápolása nem gyöngéd nők munkájára voltak bízva.

A nőt, akit Madách joggal nevez a teremés „koroná“-jának, már a természet rendje szánta a jótékonyterén kifejtendő munkásságra. Olyan kis rokka ez a jótékony- ság, amelynek fonálát állandóan kell szöni, de amelyet elszakítani senki fiának sem szabad. Félve őrzött kincs marad az, amelyre mindenkor büszkén tekinthetünk, mert a fárado- zásnak meg van az eredménye.

Szinte csodáljuk azt a hatalmas ellenállási képességet, amellyel a nő a természet minden

viharával dacol. Mellékes neki az idő, mellékes neki a távolság, leküzdí a jótékonyterén gyakorlásával járó fáradságot az ügyszeretet, lelkesedés, továbbá a minden szépért és jóért dobogó szív. Nem olvastuk-e már több ízben, hogy a nők a harcra sietnek, hogy azalatt, míg az ágyuk a közvetlen közelben dörögnek, a lőtávol határára segítségben részesítések becsesült katonát, kit nem egyszer sikerült a halál karmaiból kiragadni. A Szt. Erzsébet, Tabitha, Lórántffy Zuzsanna más és más formában megismétlődnek és mutatják a nőt a maga nagyszerű fenségével.

Hetedizben vagyok oly bátor az „I. Ujvidéki Nőegylet“ munkálkodásáról számot adni, mint közvetlen szemlélője ezen egyesület bámulatos keltő jótékonyterén aktiójának. A negyvennégy év óta működő egyesület feladatát teljesítő derék elnöke, **Piukovich Ferencné** égisze alatt méltán vihathá ki az első helyet hazánk jótékonyterén egyesületi sorában.

A lefolyt 1910. évre igaz büszkeséggel kell tekintenünk. Bár az egyesület fáradságtalan elnöke, a legszorosabb rokonai közelébe fűznek, mégis legyen szabad arra a jól megérdemelt kitüntetésre felhívnom figyelmüket, amelyben Öfelsége őt a koronás arany érdemkereszt adományozásával érdemesítette. Mindenki velem egyértelműen mondhatja, hogy ezt a kitüntetést méltóbb személy alig kaphatta, mert aki azt a fáradságot nem ismerő tevékenységet közvetlenül szemléli, amellyel **Piukovich Ferencné** a szegények és selymők nyomorának enyhítésére törekszik, az csak igazán örülhet, hogy a legmagasabb helyen is tudomást szerzhettek az ő vonzó egyéniségéről, önfeláldozó fáradságáról. Kitiüntetésé azonban egyesület részére is felmagasztaló volt, mivel ország-világ szemé az „I. Ujvidéki Nőegylet“ felé irányult, kifejezést adván annak, hogy ez az egyesület megtette mindazt, amit a jótékonyterén nevében meg kellett tennie, megtette pedig eminens módon, úgy hogy csak az igaz elismerés illetheti ezért. Athatva ezen kitüntetés nagy horderejétől, őszinte örömmel ünnepeltünk november 5-én, amikor városunk főispánja elnökünk keblére tűzte a koronás arany érdemkeresztet. Aljlon ő még soká az egyesület élén és az eddigi munkakedvvel támogassa még igen sokáig az elhagyottak, szegények, árvák ügyét!

(Vége köv.)

Vallomások.

Irta: **Kiss Menyhért.**

Három asszony ment föl a hegyre, mely úgy emelkedett a kis fürdőtelepből a levegőbe, mintha azt az erős északi szelek ellen oltalmazná. Amint gyors léptekkel haladtak föl- felé, ruhájukat megkapta a reggeli szellő, megtáncoltatta kezükben napernyőjüket s szmbe röpitette a közeli vadrózsák mámoros illatát. S bár a mászás kissé fárasztó volt, örömmel, szinte ujjongva szívták magukba a friss levegőt, mely rózsásra festette halvány arcukat, fölviillanyozta a kedélyüket.

Jósokára értek a tetőre. A hegyi út hosszu volt és hasonlított a benszülöttek beszédjéhez. Kaeskarings volt, akár a zsinór a dolmányokon. Kora reggel volt az indulás s mikor felértek az oromra, a nap jó magasan ragyogott, arra a határozott pontjára érkezett el az égi mezőnek, melyen látván, fölkiált a kecske-pásztor: „Hál' Istennek tizenegy óra.“

Ezek az asszonyok azonban pestiek voltak, kik csak ezüst és aranykeretes óralapokon ismerik az időt. Tehát bizony ők ebben a dologban tájékozatlanok voltak.

De nem is gondoltak ők az időre. Mióta e félreeső havasi üdülőhelyre lejöttek, ez a nap volt az első, melyen megfellekedtek idő- ről, bajokról, otthoniakról, síró gyerekekről.

A tiszta hegyi levegő, a szemük elé tárult zöld háttér, sugar fenyőivel, terpeszkedő sziklaival, szilajon harsogó patak- vizeivel, a sima, fellegtelen kék mindenség- ből az a nagy abrosz, melynek eddig csak négy emeletes paloták szegte keskeny fosz- lánnyait látták: elkábította fejüket, megsib- basztotta vérüket, nem láttak, hallottak; azaz mindent láttak és hallottak, nemcsak öt érzék- szervükkel, de egész áradó, fogékony, a leg- apróbb benyomásokat is felszívó lényükkel.

Fenn a fenyőfák sátera alatt, a buja ha- vasi vadvirágok közelében olyan boldogok voltak, mint még soha.

Végre is nem tudtak mit csinálni. Hancu- roztak a bársonyos gyepen, fehér gyopárt szedtek, rezgős fűszálakat gyűjtöttek, énekel- tek, gyermekmódra a leggondtalanabbul ját- szottak, mindent, mindent végig csináltak, csak hogy igazán kitombolhassák magukat e gyönyörűségi helyen, Isten szabad ege alatt.

A három asszony végre is kifáradt. Könnyű köpenykeiket félösen magukra vonták, nehogy megártson a fenyőágak között végigsétáló langymeleg szellő. Aztán egy

cukorsüveg alaku szikla tetejére letelepedtek, szemük a fősleges panoráma száz színébe, tündéri ragyogása, fátlyos, titkos szépségébe vesztett és elkezdtek beszélgetni.

A három asszony érezte, hogy nekik őszintéknek és igazságosoknak kell lenniök. Amilyen körülöttük ez a fényben káprázó, színeket visszaverő mindenség. Azért nem banális témát vettek elő. Komoly és ünnepé- lyes volt a lelkük, a szívük, elmondották egymásnak életük történetét s annak is azt a részét, mely az örök és soha meg nem fejt- hető, ki nem magyarázható talányról, a misz- tériumok misztériumáról, a szerelemről szól...

A legidősebb kezdte. Wolfné, egy gazdag börgyáros felesége. Apró szőke asszonyka, élénk mozdulatokkal, nagy, nedves kék szem- kekkel.

— Az én regényem nagyon egyszerűen indult, belejártam a balsors s alighogy tragi- kusan nem végződött. Azok közé a boldog asszonyok közé tartozom, ki végre is ahhoz mentem férjhez, akit legelőször és legutoljára megszerettem. Tizenhat éves leány voltam s minek titkolnám, varni jártam egy előkelő váci-utcai kalapüzletbe. Szemben volt a Deutch es társa bőrizlete, hol akkor az uram segédeskedett. Ibolya csokorral közeli- tett, mindig a sarkamba taposott, de minék

FISCHER TESTVÉREK, Ujvidék.

Műszaki telepe.

II. Rákóczi Ferenc-utca 57. szám.

Telefon: 224.

Elvállal: központi fűtést, szelöztetést, vízvezeteki és csatornázási berendezéseket, légszos-világítást villany- és erőátvitelt, úgyszintén kűtfűrűst és higienikus berendezést. Minden e szakmába vágó cikkek raktáron tartatnak és javítások jutányosan eszközöltetnek. **Tervek és költségjegyzék díjtalanul.** Pontos, lelkiismeretes, leggondosabb kivitel. — **Jó munka.**

HIREK.

A Határőr utolsó számában vezérlő helyen „Megbuktatott polgármester” cím alatt cikket írt, melynek nyilvánvaló tendenciája a törvényhatósági bizottság többségét alkotó munkapárt és a Tapavicza perben védői tisztet teljesített országgyűlési képviselőnk és polgármesterünk közötti ellentéteket támasztani.

A munkapárt nem részesítheti a Határőrt és hívőit ebben a nemes kárörömben és a Tapavicza-per által éppen séggel nem zavartatja meg a soraiban uralkodó egyetértést és a Határőr kedvéért nem bontja meg a párt és képviselője és másrészt a polgármester közötti összhangot, annál kevésbé, mert dr. Szlezák Lajos védőügyvéd beszéde is a polgármester ellen kihagyozott éllel közöltetett és különösen félre nem érthető szándékosággal kihagyott mindent a beszédből, amit az elmúlt rendszer és vezérei ellen a védő szükségesnek tartott előlerjeszteni. Viszont lapunk sem hozta a beszédet szószó szerint, mint a H. írja, hanem csak azon részeket közöltük, melyek a védelem szempontjából voltak fontosak. Egyébként is egyetlen egy szó kivételével senkinek eljárását nem kommentáltuk, nem is foglaltunk semmiféle irányban állást, hanem egyszerű törvényszéki riportot írtunk újságírói tisztünknek megfelelően. Nem kérünk tehát a H támogatásából s világért sem akarunk neki a „Közhangulat” gyártásában segíteni, annál kevésbé, mert a jelenlegi többség, mint a multban úgy a jövőben is, mindenkoron felül tud emelkedni a kicsinyes szempontokon s állásfoglalását mindig az igazság s nem az ugratók alattomoskodása szabja meg.

Ernst József keresk. tanácsos lapunk mult számában megjelent: „Ipar és kereskedelmi kamarát a Bácska részére”

c. cikkünkre vonatkozólag a következő sorok közzétételére kérte fel az „U. H.” szerkesztőségét.

Az Ujvidéki Hírlap tek. szerkesztőségének Ujvidék.

„A b. lapjában megjelent cikkében, mely Ipar és kereskedelmi kamarát a Bácska részére „felirattal, Wienből telecskai Löbl Mátyás” aláírásával szöve teszi a „Bácskának” változott viszonyait és annak jogosultságát egy külön kereskedelmi kamara felállítására — annyiból nem kellemesen lepott meg, mert körülbelül 2 hét előtt az „Ujvidéki Lloyd” válaszmánya elé terjesztettem ama indítványomat, hogy legfőbb ideje a Szegedi ipar és keresk. kamarát ketté választani, hogy megyénknek óriási fejlődésben levő iparát és kereskedelmét hathatósabban támogathassuk és különösen, hogy Ujvidék városa számára igyekezzünk azt elérni, mert az egész Bács-Bodrog megyében kereskedelmi gócpontot képez. Nem voltam tehát kellemesen meglepve ezen cikk által, habár annak szerzője azonos alapon jár velem még pedig azért, mert szemem előtt lebeg elsősorban, hogy városunk számára sikerüljön ezen fontos intézmény létesítése és elnyerése, hogy azáltal is a kapocs, mely utóbbi időben megyénkkel szorosabbá vált, még jobban megszilárduljon. Minthogy azonban az „Ujvidéki Lloyd”, elhatározta, hogy mindenekelőtt a szükséges adatokat szerzeri és azon körülményeket vizsgálta tárgyává teszi, melytől egy ilyen intézmény létesítése elsősorban függ, t. i. az anyagi önnállóság és függetlenség megvalósulása — és csak azután foglalkozik majd érdemileg indítványommal, félttem városunkat, hogy a többi szomszéd városok versenyé által

ezen intézménytől, feltéve, hogy a külvilág sikerülne, — eleshet.”

Kitünő tisztelettel:

Ernst József s. k.,
kereskedelmi tanácsos.

Örömmel adtuk közre e sorokat, amely a Lloydnak oly irányu mozgalmáról értesít, amelynek szolgálatába szegődünk már a mult alkalommal, mikor ezen célt szolgáló cikket közöltük. A bácskai nagyobb városoknak okvetlenül elkövetkezendő versenyében győztes csak Ujvidék lehet, mint amely nemcsak ennek a megyének, hanem az egész országnak egyik leghatalmasabb kereskedelmi és ipari emporiuma s amely itl a Balkán kapujában állva, geografiailag is praedestinálva van arra, hogy ebbeli nagysága új intézményekkel is emeltesse. Eppen ezért lapunk e cél szolgálatában ezután is minden fórumnak teljes erejével rendelkezésre fog állni, elsősorban természetesen a mi derék „Lloyd” egyesületünknek.

Zavarok az izraelita hitközségben. Tulajdonképen azt sem tudni, mi okból, a hitközségi válaszmány néhány turbulens akarnoka az egyetlenség szikráját vitte bele ebbe a komoly s hivatása magaslatán álló testületbe. Ezen más oldalról is igen jól ismert elemek befolyásolták nem egy komoly s tiszteletre méltó tagját a hitközségi képviselőknél, akiknek előre tolásával azután támadást intéztek a vezetőség ellen. A vezetőség, bár nyomban tisztázta magát az alaptalan támadások ellen, mégis látva fáradságos munkájának ily igaztalan értékelését, önértékesen nyomban lemondott. Csütörtökön d. u. kellett volna az új választásnak megtörténnie, de mivel akkor nyilvánvaló lett, hogy a jelenlegi képviselet többé komoly munkára semmiféle vezetés alatt alkalmas nem igen lehet, a képviselőtestületnek teljes egészében való újra megválasztása határozatott el s a gyűlést vasárnap délutánra elnapolták. Remélhető, hogy ekkorra sokan, kik a téves információknak s a rosszakaratu

tagadnám, én is hamarosan megszerettem. Gyorsan lángoló, hamar lobbanó ember volt, a másodnapon már a kezemet kérte. Pedig nem gondolta meg, hogyha lesz akadály, az ő részéről támad. Mint ahogy történt is. A szülői gazdag emberek voltak, hallani se akartak a velem kötéendő frigyról. Albertet külföldre küldték. Három évig élt Berlinben és Amsterdamban. S mikor hazajött, oh akkor se lehattunk még egyik. Nem lehetett megtörni a szülői akaratot. Hiába volt minden könnyhullatás, esdeklés. Albertnek egy évig egy gazdag szőnyegkereskedő leányával kellett a szerelem nélkül való házasság életnek minden poklát átszenvednie. Tovább nem bírta. Szinte az öngyilkosság adta őt nekem a kijózanodó szülői gond. Nem zúgolodom. Így volt elrendelve.

Most annál jobban megbecsüljük a jól megérdemelt boldogságot . . .

A második nyitotta szóra piros, kívánatos, eperajkát. Dús, fekete haja alig fért kontyba s elegáns, pillangós himzésű, rózsaszín szatin ruhát viselt. A beszéde lassu volt, a tekintete bágyadt, álmodozó. Kissé hizásnak indult s ez sokat ártott az arc nemes vonalainak.

— Az én történetemben vannak Kata szívem, tieddel parallel dolgok. Csakhogy nálam fordítva történtek. Nem az uram esett

át a tűzpróbán, de én szenvedtem át a család marcangoló kinyait. Jött a szép ember, a legszebb és legdallamosabb szavu.

— Fekete bajusza alól lírai versek szavalt s pöngette hozzá kisértnak a sarkantyuját. Keresi-e a tizennyolc éves leány a benső lelki tulajdonságokat? Örültnek nyilvánítottam volna, aki azt mondta volna, hogy ő nem aranyember, Timár vagy Berend Iván. Az övé lettem. Egy félév elég volt, hogy megutáljam és megundorodjam attól a fess, mideres huszárdolmánytól. Rossz ember volt, hűtlen volt, kőből volt a lelke, a szive . . .

— Aztán férjhez mentem egy ugynevezett latájner emberhez. Becsületlen, szűkszavu gyűrött galléru urhoz, kinek nem volt hozzám gyöngédtelem szava s aki megismertette velem a csöndes, tiszta, boldogságos családi életet. Nem pillanatnyi mámorot adott, de egy hosszú életnek megmérhetetlen jótéteményét. S most boldog vagyok s azt mondom, mosolygó, fűrtös, apró fejcsékek között lehet csak igazán boldog a nő.

A harmadik asszony szomoruan s csöndesen ült, mint a megkövült fájdalom. Két karját leeresztette s nézett valahova el, messze a csillogó semmisségbe. Nagy fekete, gyújtó szeméi ragyogtak, de lehuzta szempilláit s a

szem iriszen mintha keringöztek volna az apró, fekete fénypontocskák.

A legfiatalabb volt az asszonyok között. Alig volt több husz évesnél, Termete, nézése, mosolygása, lányos, harmatos, üde.

Hogy ismeri az életet, talán a szemei árulták el, szomorú, sötét szemei, ezek a bánatosan lobogó lángok!

Nagy későre szóalt meg. A hangja mély volt és reszketett a megindulástól.

— Ti révbé jutottatok, boldogok vagytok. Ha megpróbáltatás és szenvedés után is, de tudjátok, hogy eljutottatok az egyetlen célhoz, mely előttem lidérclángként vész el az éjszakába . . . Mit mondjak, hogy mondjam, el lehet-e azt most mondani? Vergődésem, csalódásom, szivrepszto bubánatom, oh lehet-e azt elbeszélni. Én csak sirni tudok és sirni, mindig sirni.

Zokogott. Omlottak a könnyei zuhatagként. A két idősebb asszony felállt és odalépett. Gyöngéden, ahogy a beteg gyermekkel szokás banni, átölelték a nyakát és csókolták könnyes arcát.

Égy fürge mokus a fenyő hegyén nézte a jelenetet. Jókedvében volt a kis kópé, lerágott toboz-pikkelyeket hajigált a szikla peremére.

HAJÓS TESTVÉREK

mű-, kelme-, ruhafestő-, gőzmosó- és vegytisztító gyára. Szőrme- és szőrmeeladás. Agytolltisztítás.

Gyár: Széchenyi-utca 9. szám. Ujvidék. Főüzlet: Kossuth Lajos-utca 44. Telefon 215. sz. Telefon 111. sz.

FEST

MOS

VEGYTISZTIT

Külön gallértisztító osztály.

olcsón, jól, gyorsan és kiváló izléssel. — Vidéki megbízásokat posta útján pontosan eszközünk.

ugratásnak felültek, jobbik eszükre térnek s méltányolni fogják az elnökségnek a közjót előmozdító munkálkodását s a fogadatlan prokátorokat érdemek szerint fogják jutalmazni, annál is inkább, mert a támadók leghangosabbjainál nagyon is kilátszik az a bizonyos lóláb.

Városi kórházunkban az építkezések nemsokára befejeződnek. A napokban készült el a sebészeti pavillon, amelybe a betegek már e héten elhelyeztetnek. E pavillon első emeletjén van elhelyezve a műterem mellékhelyiségeivel, melynek berendezése és felszerelése a mai kor hygienicus igényeinek s követelményeinek nemcsak minden tekintetben megfelel, de azt messze túl is szárnyalja. Ily remek és praktikus berendezett és felszerelt műtőterem Magyarországon alig, de külföldön is nehezen akadunk. Kórházunkat ünnepélyes megnyitása alkalmával bővebben fogjuk ismertetni; jelenleg csak azt akarjuk megemlíteni, vajjon mikép lehetséges az, hogy kórházunkban, hol körülbelül jelenleg 150 beteg van ápolásban, nincs bennlakó orvos, ki bármely időben és percben kell, hogy a betegek segítségére legyen? El sem képzelhető, hogy egy ily nagy költségen felépült s modernül berendezett kórház bennlakó segédorvosok nélkül létezhessenék és hogy a betegek éjszakának idején oly távol a várostól minden orvosi segély nélkül lehessenek.

Lovagias affair. Dr. Kassowitz Ármán tb. fő orvos és Ernst József keresk. tanácsos között az izr. hitközségi gyűlésen összejáratkozás következtében lovagias affair támadt, melynek következtében dr. Kassowitz Ármán dr. Szlezák Lajos és Francsetits József kapitány útján provokáltatta Ernst Józsefet, aki segédeül Grossinger Jánost és Lusztig Nándort nevezte meg. A lovagias ügyet, mint értesülünk sikerült békésen elintézni hosszas tárgyalások után.

Bomlik a függetlenségi párt. Fischer Henrik dr. ügyvéd, a helybeli függetlenségi párt oszlopos tagja és alelnöke — mint értesülünk — a pártból kilépett. A bomladoszó pártra bizonyára érzékeny veszteség egyik legagilisabb s legrátermetebb, kiváló tagjának elvesztése, de természetes folyománya ez annak a tarthatatlan irányzatnak, amibe a fejnélkül botorkoló párt, újában belekerült.

Ismeretterjesztő előadás. Páratlan sikerűnek ígérkezik az az előadás, amelyet március 12-én fog dr. Piučovich Sándor főgimn. tanár Vrđniken, az állami közszékhely telepén tartani. A gyár vezetősege, fáradhatatlan főnökével Somogyi főmérnökkel az élén karöltve a Sáfrán Mihály igazgatása alatt álló Julián-iskola tantestületével a legszélesebb intézkedéseket megtette a siker érdekében, ami ismerve lelkesedésüket és páratlan agitációsukat, semmi körülmények közt sem fog elmaradni. A leérkező vendégeket szívesen fogja látni a nagyhirű kolostornak irodalmilag is kiváló hírneve örvendő, kitűnő főnöke Popiis Szergija is, úgy hogy az egyesület ezen akciója egyike lesz a legsikeresebbeknek.

Uj jogtudor. Török József polgáriszkolai tanárt a lefolyt héten Kolozsvárt a jogtudományok tudorává avatták. Töröknél meg kell megbecsülnünk azt a körülményt, hogy még hat évvel ezelőtt népiskolai tanító volt és elhárítva minden akadályt, közben letette az érettségit, a polgáriszkolai tanképesítőt, most pedig a jogtudományi szigorlatok letételéről dicsekedhetik. Ez mindenesetre tehetsége mellett páratlan szorgalmának és az ügy iránt való lelkesedésének tulajdonítandó, ami megbecsülésre érdemes.

Letört virágszál. Pótolhatatlan veszteség érte a napokban Rangl Endre kendergyári főkönyvelőt, midőn kis fiacskája Ferenc az élők sorából elköltözött. Temetése közönségünk élénk részvétele mellett ment végbe.

Művészi hangverseny. Ma vasárnap lesz a „Dungyerszky színházban“ az a művészi hangverseny, amelynek középpontjában Moch-nackiné Irén, ez a kiváló zongoraművésznő áll. Vele együtt jönnek Burgstädt-Gleissner Hans és Marso Gusztáv operanékesek, akiket a legjobb hírnév előz meg, úgy hogy ezen hangverseny a legnagyobb sikereknek néz elébe. Az elővételből itélve telt házban lesz részünk.

Előadás. A „Délmagyarországi Magyar Közművelődési Egylet“ megbízásából dr. Piučovich Sándor főgimn. tanár, osztálytitkár folyó hó 8-án Maradikon tart előadást, amelyre a helyi rendezőség a szükséges előkészületeket már megtette.

Közgyűlés. Az ó-ujsovói takarékpénztár a napokban tartotta évi közgyűlését, amelyen határozatba vette, hogy a részvénytőkéit 120.000 koronáról 200.000 koronára emeli. Egyben igazgatónak Klein Adám, ügyésznek dr. Wagner Vilmos helybeli tekintélyes ügyvéd választotta meg.

Apollo-színház. Mozgófényképszínházunk legújabb műsorából kiemeljük Jókai Mór kiváló regényének „Az aranyember“-nek fényképfelvételekben való bemutatását. A műsor többi számai is a legfokozottabb igények kielégítésére törekszenek.

A Határőr személyemet illető támadására, a támadó személye miatt feleletem nincsen. Hisz a de gustibus c. híre is azt ajánlja szabad értelmezésben, hogy dummer Augusztokkal disputálni nem érdemes, még akkor sem, ha nem is egy Ágoston kiabál felénk.

Lopás. Rendszeresen üzött lopásról rántották le a lepelét a legutóbbi napokban. Unsinn Jánosról van szó, aki a felek postafiókjába hatolt és onnan leveleket vitt el már hosszabb idő óta. A vizsgálat megindult.

A hálósobák rémo, a polskák kiirtása eddig a lehetetlen dolgok közé tartozott. Mióta azonban a Löcherer Cimexinnel történtek próbák, beigazolódt, hogy a Cimexin nemesak az élő polskát pusztítja el nyomban, de a Cimexin hatása folytán a peték rögtön kiszáradnak és többé ki nem kelnek. A Cimexin mindenütt használható, szövetet, butort, falat vagy festést nem piszkít; nyomot vagy foltot nem hagy. Kapható: Herczog István gyógyszerárban Ujvidék és a készítőnél: Löcherer gyógyszerésznél, Bártfán.

Balos zeneiskolájában Ujvidéken diplomált tanárok modern zenepedagógiai alapon tanítják a zeneművészetet, havi 10 kor. tandíj mellett. A zeneiskola előkészít főiskolai zeneiskolák vizsgáira.

Wagner Testvérek 5-ös számu
pörkölt kávéja a legfinomabb.

Kiadó!

a Rákóczi Ferenc-utca 13. számu ujjon :
épülő házban 1911. évi május hó 1-ére a második emeleten egy 6 szobás és egy 4 szobás lakás az összes mellékhelyiségekkel, a legnagyobb igényű :
kényelemmel berendezve, továbbá 2 nagyobb és 2 kisebb igen szép tágas üzlethelyiség. — Bővebb felvilágosítással szolgál a ház tulajdonosa :

Schwarz Lipót

Schwarz Testvérek :
cég irodájában Haltér :
12. szám.

Jó házból

való intelligens fiu fogászati műteremben :
tanoncnak felvétetik. Cim a kiadóhivatalban.

:: ZONGORA és :: HARMONIUM RAKTÁR.

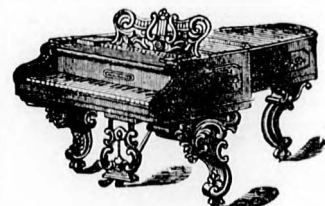
Alapított 1890. évben.

Zongorák, pianinok, harmóniumok javítását és hangolását elvállalja :

KLUKA GYÖRGY

zongorakészítő. Május 1-től saját házában.

:: UJVIDÉK, Petőfi-utca 18. szám. ::

Jótállás
5-10
év.

Intelligens magyar leány kinek a háztartás minden ágában, varrásban azonkívül irodai :
teendőkben (gépírás, gyorsírás könyvtel) kellő jártasága van, ajánlkozik német uri házhoz. Bővebbet a kiadóban.

Sztefanovits

Kávé.

Vajda Dezső

Elsőrangu
fényképészeti műintézete.
UJVIDÉK,
Petőfi-utca 32. (Saját ház.)

A legolcsóbb és a legjobb világítás az,

melyet carbitfejlesztéssel létrehozott acetylen égővel teremt az u. n. Mignon készülék. Ennek előállítási költsége óránként 30 gyertyaerősségű világításnál $2\frac{1}{4}$ fillér. Minden világítási zavar nélkül könnyen utántölthető. A töltés alig 3-4 percet vesz igénybe, nem esik semmiféle törvényes ellenőrzés alá és nem jár veszéllyel. Esetleges bevezetéseknél a legolcsóbb költségelőiránzzal szolgálunk. — Legjobb referenciák. ::

Bernhart Ferenc

Szilberek (Bács-Bodrog vmegye.)

Kínálok ezenfelül 10-100 lángérés statikus készüléket a legolcsóbb áron. ::

UJDONSÁG.

Ajánlok továbbá legújabb rendszerű kovács- és lakatos műhelybe való készülékeket. A készülékek kezelésébe ingyen tanítom be az érdeklődőket. ::

Bernhart Ferenc

a Lakos és Székely cég képviselője.
:: (Budapest VI., Lehel utca) ::

Ujvidék és környéke

legelső női divat-szalonya

az 1899. évben alapított

Weith Hermann-féle,

amely a legizlésebb angol és francia toilleteket szállítja.

A nagyérdemű hölgyközönséget szolid árak és pontos kiszolgálás mellett iparkodom kielégíteni.

Ennek legjobb bizonyítéka az a jó hírnév, amelyet cégem eddigelé elérni szerencsés volt.

Midőn a t. közönségnek eddigi jóindulatu támogatásáért és bizalmáért köszönetet mondok, szalonomat további becses figyelmébe ajánlom.

Kiváló tisztelettel

WEITH HERMANN

Ujvidék II. kákóczy Ferenc-utca 28.

A vidékre megfelelő mintaruhák mellett dolgozom.

Fogorvosi és fogtechnikai műterem.

Dr. Kármán János és Berger Alfréd

UJVIDÉK.

Kossuth Lajos-utca 40. szám (A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank fellett. TELEFON 65. szám.)

Arany hidmunkák és foghuzás érzék- és koronák, műfogak arany és kautschuklemezrel, fogtömések (arany-, ezüst, porcellánstb) és foghuzás érzék-telenítéssel. ::
Vidéki megbízásokat 12 óra alatt intézünk el. ::

≡ Kiadó. ≡

Az Erzsébettéren ujonnan épülő palotában

lakások- és üzlethelyiségek

folyó évi augusztus hó 1-ére. Bővebbet:

ADAMOVIČH SÁNDOR

:: irodájában. ::

Delaware vessző!

Nagy Gábor-féle legnemesebb faj.

Vidékünkön több mint 20 év óta honos s az egész országban már igen elterjedt, bőtermő, erős édes bort adó faj. Oltani, permetezni nem kell, mert filokszera, sem szőlőbetegség kárt benne nem okoz. Jól beérett szép sima vessző míg a készlet tart I. oszt. 1000 drb. 35 korona, száz drb. 4 korona, II. oszt. 1000 drb. 20 korona. A sima vesszők elgyökereztetéséhez utasítást küld és megrendelésüket 10% előleggel elfogad ::

Fischer és Wolner, Bihardídszeg.

Alapított 1882.

Alapított 1882.

A legjobbhírű egyenruha-készítő intézet

Sukdolák A.

Pétevárad.

Elvállal mindentféle egyenruhakészítést a legfinomabb és legdivatosabb formában.

Az e szakmába vágó összes cikkek állandóan raktáron tartatnak.

Szolid és pontos kiszolgálás.

Eredeti

Szerémi

Hegyi

BOROK

eladása 50 litertől felfelé

hordókban és palackokban. 5 lit. házhoz szállítatik.

Kész új hordók forrázva állandóan raktáron vannak.

WACHTL IMRE, kádár

Ujvidék, Petőfi-utca 8. sz. (Saját házában).

ELSŐ UJVIDÉKI KERÉKPÁR ÉS VARRÓGÉP
EMAILLIROZÓ MŰINTÉZET.

JUNG S. Ujvidék, Szűcs-utca 27.

Varrógép és bicikli raktárban olesón, jótállás mellett minden e szakmába való javítást elvállalok; ugyszintén minden szükséges alkatrész nálam beszerezhető.

A folyton emelkedő kávé árak a legtöbb kereskedőt arra készítetik, hogy a kávé árakat tetemesen felemeljék. Mi kedvező bevásárlások folytán óriási kávékészlet felett rendelkezünk és azon kényelmes helyzetben vagyunk, hogy azok árát változatlanul megtartjuk és ajánljuk nagy kedveltségnek örvendő kitűnő keverékeinket.

1. szám	Háztartási keverék	1 kg	K 3 20
2. „	Jó háztartási keverék	1 „	K 3.60
3. „	Karlsbadi keverék	1 „	K 4.40
4. „	Mágnás keverék	1 „	K 4.80
5. „	Wagner keverék	1 „	K 5.20
6. „	Gyöngy finom	1 „	K 3.80
7. „	Gyöngy legfinomabb	1 „	K 4.80

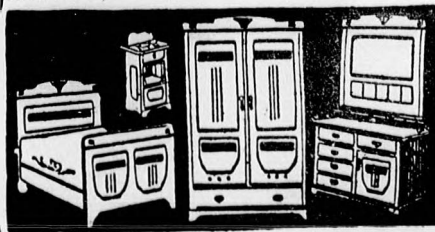
Kávéink előnyei:

Legfinomabb tiszta íz.

Tökéletes erős zamat.

Legnagyobb kiadósság.

WAGNER TESTVÉREK, UJVIDÉK.

Mindenki tudja,

hogy csakis

Grosz és Krausz

nagyáruházában lehet legjobban és legolcsóbban butort, függönyöket és szőnyeget beszerezni.

Telefon 24.

Ujvidék.

Telefon 24

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására hozni, hogy a
 — „GAMBRINUS“ —
 Sörcsarnokot és vendéglőt
 „A vasember“ palotában átvettem, s naponta

Friss, kitünő kőbányai sört és tiszta szerémi borokat fogok mérni. Azonkívül jó konyháról is gondoskodtam.

Perlits Sándor, világhírű tamburás zenekara játszik.

Szolid és pontos kiszolgálás.

Szíves pártfogást kérve vagyok
 mély tisztelettel
 Petrovits Vazul.

Tantál-lámpa

a legjobb fémszálas izzólámpa. Árammegtakarítás kb. 60%.

Fehér lánggal ég. —
 Rázkódásoknak ellenáll. —
 Igen tartós. —
 Minden helyzetben kifogástalanul ég. —
 Nagyobb rendeléseknél magas engedmény. —
 :: Megrendelhető: ::

Magyar Siemens-Schnockert-Műveknél
 BUDAPEST, V., Lipót-körút 5.

Szigorlóknak nélkülözhetetlen.

Jogászok!

Több évi tapasztalat eredménye.

Kérdésekben és feleletekben feldolgozott, kolozsvári vizsgákra szükséges, 1. *Xereskedelmi és váltójogi*, 2. *Telekkönyvi*, 3. *Perrendtartási*, 4. *Magánjogi* kitünő jegyzetek olcsón eladók az „Ujvidéki Hírlap“ szerkesztőségében. Értekezni lehet naponta d. u. 1/6 órától — 3/6-ig. A szerkesztőségben több példány rendelkezésre áll.

Eredeti „Otto“ motorok

benzin, benzól, petrolin, szivógáz és nyersolaj üzemre malmok és ipargépek hajtására a legalkalmasabb és legolcsóbb üzemelő.

Biztos, nyugodt üzem!

Kiessling E. és Tsa, Leipzig-Plagwitz

gyártmányu famegmunkáló gépek, asztalosok és fűrésztelepek részére.

A magánjáró eredeti „Otto“

benzinlokomobilok nélkülözhetlenek minden gazdának,
 — Gép motor és Hengerolajok, Hajtószijak stb. stb. —

Langen és Wolf motorgyár Budapest—Wien

Fióktelep: Ujvidék Temerini-u. 7. Kérjen árjegyzéket és költségvetést.

MENRATH L. és FIA
 butorháza
 Ujvidék, Kossuth Lajos-u. 46—48.
 Az ujonnan felépült modern butórúházaiban
 mindennemű butor a legnagyobb választékban.
 :: Készen berendezett szobák állandó kiállítása.
 Mennyasszonyi kelengyék minden árban
 Alapított 1843. Telefon 87.

Szőnyeg, függöny, terítő és mindenemű lakberendezési cikk legnagyobb választékban.